

"לא יכולתי לחיות בהרגשה שאת לא שלי"

אלמונית,
את האדם היחיד שאהב אותי אי פעם. הפכתי עבורך
למטרד.
החלטתי לפרוק אותך ממטרד זה.

באהבה מצומק לב
אלמוני

נא אס לי מאלמונית
היא הפכה לי את החיים.

לכאורה מפתיע, שבאהבה כבשנאה אלמוני ופלוני שמו קץ
לחיים. כדי לעמוד על כוונתם יש לפרוש את היריעה ולהתבונן בנסיבות
התאבדות דומות.

דברי הפרידה של חייל מחברתו, שניתקה את הקשר עימו:

אלמונית!
את לא אשה. הם אשמי. הם החליטו שוב מה טוב
בשביבך, לא שמו לב שאמרת וכפו דעתם. אני חושב שזה
הפעם האחרונה שהם התערבו לב בחיים.
נהנתי מכל רגע איתך. מקווה שניפגש. את הבחורה הכי
מתוקה בעולם. תמיד אני חוזר או טיפס - את בטח צודקת.
מה שכן, לא יכולתי להמשיך לחיות בהרגשה שאת לא שלי, שאת

לא תדברי איתי לצולט. כשאמרתי שאת הכל השמימי התכוונתי
 לזה וברצו שהם לקחו אותך ממני לא נשאר לי כלום.
 הם חושבים שהם ניצחו. צכשיו הם הפסידו. הם טעו. מי
 שטעה מפת את המחיר. הם לא ידעו מה טוב השמימי. הכי
 טוב השמימי זה להיות אלמונית ולצעות מה אלמונית רוצה
 לצעות.

אל תהכי יצור חמוד! את יודעת שהייתי שפק צד הרצו
 האחרון שלי. אני אוהב אותך.
 מצטער אלמונית, אבל אני לא יכול לצכל את את זה. זה
 גדול עלי.

את מכתבו זה צירף החייל לאיגרתו אל הוריו, ובשוליה ביקש מהם
 להעבירו לאלמונית. וכזאת כתב אליהם:

ההורים שלי!
 אין לי שום טענות. צעיתם כל מה שיכולתם. הייתם הורים
 מצויינים, התאמתם, צעיתם הכל.
 מצטער.

הצולט שלי היה אלמונית. ברצו שאיבדתי אותה איבדתי
 הכל. אנשים טיפשים ורשעים לקחו אותה ממני. אני אהבתי
 אותה והיא אותי. הם החליטו שאני לא טוב מספיק השמימי.
 יכול להיות שאני לא הייתי טוב מספיק השמימי, אבל היא
 הייתה כל מה שהיה טוב השמימי. צכשיו אין לי כלום - רק
 זכרונות.

אני יודע שזה כל כך אכזרי מצדו אבל מרצו זה אין לי
 חייט ואין לי למה לחיות.

מצטער.

תוכנם של שני המכתבים מעיד על חשיבותה יוצאת הדופן של
 אלמונית לכותב. חשיבות זו אף נלמדת מן הממצא, שהמכתב אליה בנוי

מ-141 מילים לעומת 97 להוריו. וכן, הגם שהחייל פונה להוריו במכתב נפרד הוא מקדיש להם כ-18% בלבד מכלל המילים שבו, ובאילו שנותרו הוא שב ועוסק באלמונית. החייל אף הקדים וחתם "מצטער" בסיום הקטע שיחד להוריו, ובאופן זה מבנה המכתב שב ומדגיש את קצרו המקום שהוא יחד עבורם.

*

את תקופת ההתבגרות מאפיין המעבר מחברות חד-מינית כמעט מוחלטת, לקרבה בין-מינית. עתה מתעוררת תשומת לב הדדית, שתתמיד מכאן והלאה, ונרקמים יחסי ידידות. זוגות מתחילים "לצאת" יחדיו, וכשליש מהם "יוצאים קבוע", כלומר, מגבילים את הקשר האינטימי הבין-מיני לדמות אחת לתקופה ממושכת יחסית.

שורשיהם של הקשרים האלה נטועים בדפוס של התקשרות בינאישית כללית שכל אדם נושא עימו, ובמרכזה הקרבה הרגשית. הדפוס בא לידי ביטוי כבר בינקות, כאשר התינוק מכוון תחילה את התנהגותו כלפי אמו, כדמות ראשונה המטפחת ומזינה אותו. חיש מהר הוא מכליל את התנהגותו גם לאביו המצטרף לתפקיד כפול זה, וההתקשרות היא לשניהם. לעת זו ההורים לבדם משככים את מכאוביו ומחוללים בו נינוחות רגשית, ועל כן התינוק מבכר אותם על פני כל אדם אחר.

התקשרות היא סוג של עבודות רגשיות, שמרכיב יסודי בה בעת הינקות הוא בטחונו של הנקשר כי יגנו וישמרו עליו ללא סייג וללא תנאי. זוהי דבקות והיצמדות נפשית לאותו מגן ושומר, כעולל לשדי אמו. דפוס התקשרות זה משקף את רצונו ואת ציפייתו של התינוק, שאינו מסוגל לדאוג לצרכיו, להיות תחת חסותם של ההורים, בעוד שזיקתם כלפיו נעוצה ברצונם להיענות לו. במילים אחרות, אין זהות בין הזיקות כי אם השלמה הדדית, וממילא אין שוויון ביחסי הכוחות בין המתקשר לבין הדמות הקושרת. היצמדות נפשית, אם כן, איננה דגם לחברויות בין-מיניות של האדם הבוגר, כי אם שלב חיוני במהלך התפתחותה של ההתקשרות הבינאישית.

עבור התינוק, ההורים, כדמויות המטפלות ומטפחות אותו מיומו הראשון, הם יחודיים בתפקידם ואינם ניתנים להמרה באחרים. הגם

שבמהלך שנות ינקותו וילדותו קרובי משפחה יסייעו בהזנתו ובטיפוחו, הקשר המקיף-כל עם הוריו הוא העז ביותר ולעולם יעדיף את קרבתם נוסכת הבטחון. דרכו של עולם היא, כי יש ועוצמת הרגש של הילדים כלפי ההורים איננה זהה, והם יעדיפו קירבתו של הורה אחד על פני האחר. לא אחת ההעדפה תלויה בנסיבות; ימהרו לאחוז בידו של הורה אחד בסביבה זרה, ובקרבתו של האחר יעדיפו להשתובב עם חברים במגרש משחקים. ההורה, מכאן, הינו בר-המרה בין-זוגי.

מציאות החיים אף מלמדת, כי אם המסגרת המשפחתית בלתי נוחה לילדים, הם ישכילו למצוא פתרון שיפיקו ממנו את המירב לתועלתם ולטובתם. לדוגמה, ינצלו נסיבות נוחות להעדפת ההורה האחד כשההורה האחר, המתסכל, נעדר זמנית מן הבית, או יהיו זמן ממושך בביתם של חברים. במילים פשוטות, אף כי ילדים נותרים במסגרת מעיקה שאין באפשרותם לעזוב, יצר הקיום ידריך אותם כיצד להסתגל לתנאים המשתנים גם אם החלופות העומדות בפניהם אינן כליל השלמות.

אם כן, רצון הקיום של הילד, כְּשֶׁל כל אדם, הינו סתגלן, ולעולם יתרונו הוא בניצול שעת כושר כאן ועכשיו.

משמעותם של הדברים לנושא שאותו סובב פרק זה היא, כי על אף יחסי התלות הטבעיים בהתקשרותו הרגשית של הילד אל הוריו, הוא מוצא לו מגיל רך חלופה להורה שאיננו מספק את כל רצונותיו, גם אם הוריו נותרים דגם ראשוני ובסיסי להתקשרות. זהו חלק ממהלך ההתפתחות הביולוגי-הפסיכולוגי השגרת, ובחלוף השנים הוא משיל מעליו יותר ויותר ממרכיבי ההיצמדות הנפשית על פי מודל ההתקשרות אל הוריו. על כן יעדיף לשחק עם ילדים בגילו על פני הוריו, ובהתבגרותו, עם תחילת הקשר הבין-מיני, אין הוא זונח ידידות בינמינית, אף אם איננה אינטימית, וכן טוֹוֹה קשרים חברתיים כלליים. מכלול הקשרים האלה תורם תרומה של ממש להתפתחותו הרגשית והחברתית, ולגיבוש יכולתו לטפח ידידות בינאישית בכלל, וזיקה אינטימית בין-מינית בפרט.

בנוסף, גם בהתמדתו של קשר בינמיני תמיד ברור לבני-הזוג, במודע ושלא במודע, כי לכל אחד ואחת מהם יש תחליף, גם אם לא זהה, כי הרי גם לאחר פרידה או מוות לא נמוג הרצון לקשר אינטימי. עקרון החלופה מתמיד ומלווה את הבוגר והמבוגר עד זיקנה ושיבה, ונובע מיכולת ההסתגלות למצבים משתנים.

*

שלא על פי עקרון החלופה, תוכן המכתבים שכתב החייל חושף קשר טוטאלי שהוא קֶשֶׁר עם חברתו, המכיל את מלוא ישותו ללא שיוור. קשר מקיף-כל ומושלם זה מתבטא בדבריו אליה: "את הכל בשבילי" ועם הפירוד "לא נשאר לי כלום". ולהוריו: "העולם שלי היה אלמונית. ברגע שאיבדתי אותה איבדתי הכל... היא היתה כל מה שהיה טוב בשבילי. עכשיו אין לי כלום", כביכול היא הנערה האחרונה שנותרה עלי אדמות. מילים אלה מתארות עולם נפשי שאינו משופע בגוונים ובני גוונים, כי אם חצוי (דיכוטומי): או קשר עם אלמונית, או את הריק המוחלט. את תחושת האין מדגיש הכותב ומעצים בסיום מכתביו לחברתו ("אני לא יכול לעכל את זה") ולהוריו ("מרגע זה אין לי חיים ואין לי למה לחיות"). משמע, בכוונתו של החייל להמיר את אובדן הקשר באובדנו שלו, ולטלטל מעליו את משא חייו.

מדוע החייל לא הצטרך להוריו עד שיכניס סדר בנפשו?

יש והמתבגר השואף אל עצמאותו, בראש ובראשונה בקשריו הבין-מיניים, עשוי לראות בצעד זה משום פגיעה בדימויו העצמי, ויבכר להתמודד בכוחותיו הוא במצב מתסכל. ולא רק זאת, אלא שהחייל תפס את החברות עם אלמונית כמושלמת ומוחלטת ללא עוררין, שיתרה מראש פנייה אל מי מהוריו לשמוע עצה ולמצוא מרגוע. מה עוד, שהפתרון הקטלני כבר נגס בכל חלקה טובה ולא הותיר בנפשו ולו טֶפֶח לרעיונות מפיחי חיים, כשמיעה לעצות הוריו.

הזוגיות המסתברת ממכתביו האחרונים של החייל איננה שוויונית, כי אם נוטה לרעתו, כפי שהוא עצמו תיאר אותה להוריו: "יכול להיות שאני לא הייתי טוב מספיק בשבילה". יתר על כן, את הקשר מאפיינת תלות עזה, שבה קיומו תלוי בחברתו בדומה לילד קט שחייו תלויים בהוריו כי בלעדיהם הוא חסר-אונים לספק את צרכיו הבסיסיים, גופניים כנפשיים. מכאן, שאהבת החייל לאלמונית איננה בְּבֹאָה לקשר ראוי שטווה אדם בוגר, כי אם נובעת מתפיסתו שקשרים אינטימיים מותנים בכניעותו המלאה ובנסיגתה של עצמיותו. יש ויפרש כל ערעור בקשר כאילו נבע מעובדה מוגמרת שלא נכנע במידה מספקת, ולא מתוך הדינמיות הטבועה בקשרי-גומלין. אדם כזה, אף אם אין שוכנת בנפשו כוונה אובדנית, יהיה דרוך כל העת כדי להבטיח את ייצובו של הקשר

הבין-מיני, ויעשה כן באמצעות קבלת מרותה של בת הזוג. לכשיתמוטט הקשר והוא יצור אחר תחתיו, ישוב אותו דפוס התנהגות וחוזר חלילה. החייל, שכוונה אובדנית הצטרפה לכניעותו, אינו מקבל על עצמו, כאוהבים מתוסכלים אחרים הרבים מספור בעולמנו, להמתין עד שיחלוף צערו ותתגלגל לידו הזדמנות שבה נפשו תתקשר בנפשה של אחרת. אדרבא, ברי לו שלעד נגזר עליו להתבוסס בצערו, ואף מנוי וגמור עימו כי אפסה התקווה למצוא נערה אחרת כלבבו, מכיוון שאת החלל הרגשי שנפער עתה בנפשו רק אלמונית, ואלמונית לבדה, עשויה למלא.

ברי, שרק ימים יגידו אם לעולם לא תהא מי שתשווה לאלמונית. אך עד שיאיר לו העתיד את פניו, בוודאי אם לאו, יש בידו לטוות כבר עתה קשר רגשי מספק עם אחרת, אף אם פחות ערך מזה שרק עם אלמונית. זהו מנהגו של עולם, של הטבע האנושי, אך החייל איננו מעלה כלל על דעתו לטוות קשר חלופי וכל כולו לכוד בתפיסת מציאות חד-גונית המציעה הכל או לא כלום - או קשר עם אלמונית מעתה ועד עולם, או המוות.

תוכן המכתבים איננו מגלה אם הכותב ניסה להיאבק באותם "טיפשים ורשעים [ש]לקחו אותה ממני", כדבריו להוריו, ולמנוע את פרידתה של אלמונית ממנו. מדרך ניסוחו של המכתב אף ניתן ללמוד כי הנערה נפרדה ממנו ביוזמתה ומרצונה, והוא מנסה לדחוק זאת מתודעתו בדרך של הטלת האשמה על אחרים. אולם, בין אם נפרדה ממנו מיוזמתה שלה, והוא חושש להכיר בעובדה המכאיבה, ובין אם לאו, אין החייל מקבל את פרידתה ממנו כעובדה מוגמרת, ועושה כדי להיטיב מעתה עם קיומו. תחת זאת הוא צירף לדחייתו מעולמה את הדחתו מעולם החיים.

הגיגו של החייל אף משקף את תפיסת הזמן המיוחדת לו. חייו, כחיי כל אדם, הולכים ונפרשים אל עבר העתיד כגליל-שטיח, שאז התנהגותו תיגזר מן האירועים בהווה. המשמעות שהאדם מייחס להם תאפיין את הדימויים שהוא יצור כיום, כדי להדריך את התנהגותו לשם מימוש ציפיותיו בעתיד. בניגוד לכך, החייל לא תיפן תוכניות כיצד להשיב אליו את נערותו, ואף לא תוכנית חלופית לקשירת קשרים בין-מיניים. כל שהוא חש בנפשו זו ריקנות מכבידה, ולחיים אלה נדון, לתפיסתו, מעתה ועד עולם. עבורו, הזמן כבר פסק מלכת.

התגובה המסתגלת לתסכול הינה יצירת דימוי, שיקשר בין הקסר בהווה לבין מימוש הציפייה למלאו בעתיד. אך החייל לא טווה בנפשו כל

דימוי מסתגל ועל כן פסקה בו תחושת זמן דינמית, מה שחולל בנפשו תפיסת הווה הניצב על מקומו מבלי נוע ומציאות נעדרת שינוי. כאן ועכשיו הוא חש בכאב הנתק מנערותו, ועתידו כבר איננו מִיָּצַג דבר מעֲבָר לכאב. הכותב חדל לחוות את הזמן המתמשך, מאחר וההווה חדל לרמז לו על מצב שונה העומד להתרחש, והוא נותר נטול זמן פסיכולוגי, כי לתחושתו לעולם לא יתרחש רצף אירועים חיובי מנקודת הזמן שֶׁבָּה חברתו נפרדה ממנו. רצף הזמן כאילו היכה שורשים בהווה העגום. ביטולה של זרימת הזמן ע"י החייל פירושה הכרזה על פרישתו ממצייאות חיו, בדומה לאדם השרוי בתרדמת שאינו חש כי נקפו ימים ושבועות. אך לא די היה לו לחייל בהכרזה, עד שמימש את הפרישה באורח מלא ומוחלט.

גם לפלונית טוב היה המוות על פני חיים ללא הזוגיות האחת והיחידה:

פִּלְוֹנִי שְׁכָה אֶהְיֶה שְׁלוֹם!!!
הַפְּעַם שְׁלוֹם לְתַמִּידָה. פִּלְוֹנִי, רְצִיתִי שְׂתַדַּע אֶתְּךָ אֶהְיֶה
מִכֹּף הַצֹּלֶמֶס. אַתָּה הַדְּבַר הַכִּי יֶשָׁה שֶׁהִיא לִי וְלֹכְשִׁיו אֵין לִי.
פִּלְוֹנִי, אֲנִי יוֹדַעַת תַּמִּידָה אֲנִי לֹא בִסְדֵר מֵאֵץ נוֹלַדְתִּי לֹא
הֵייתִי בִסְדֵר. כִּשְׁנוֹלַדְתִּי לֹא הֵייתִי בִסְדֵר כִּשְׁלֹדְתִי וּבִגִּית הַסֵּסֶר
לֹא הֵייתִי בִסְדֵר כִּשְׁהִתְאַהֲבֵתִי לֹא הֵייתִי בִסְדֵר וְלֹכְשִׁיו כִּשְׁנֵי־אֵתִי
אֲנִי לֹא בִסְדֵר. אֵט כִּךְ מֵה יֵשׁ לִי לְעֹשֹׂת בֵּין הַחַיִּים הֵרִי אֲנִי לֹא
בִסְדֵר. לֹא אִיכַפֵּת לִי מֵאִלֵּף אַחַד. [הַמִּשְׁפָּט הָאֲחֵרוֹן נִמְחַק בִּידֵי הַכּוֹתֵבֶת].
פִּלְוֹנִי, מִסּוֹר לִכְפֹּל הָאוֹהֲבִים אוֹתִי שְׁמֵאוֹד צֵר לִי לְהַכְאִיב
לְהַט. פִּלְוֹנִי, רְצִיתִי אוֹתְךָ. רְצִיתִי שְׁתֵּאֱהַב אוֹתִי וּבִמְקוֹם זֶה אַתָּה
לּוֹמֵד, אוֹ שְׂכָר לְמַדָּת, לְשֵׁנוֹא אוֹתִי.
[כֵּאֵן הַכּוֹתֵבֶת מְטִיחָה בוֹ דְבָרֵי בִיקוּרֵת].

פִּלְוֹנִי, אֲנִי אוֹהֶבֶת אוֹהֶבֶת אוֹהֶבֶת אוֹהֶבֶת וְאוֹהֶבֶת עַד עַמְקֵי
נְשֵׁמָתִי וּמְכִיּוֹן שְׁאֵנִי אוֹהֶבֶת אֲנִי מִסְתַּלְקֶת מִחַיִּיק.
לֵךְ אֵילֹו יֵהִיוּ חַיִּים חֲדָשִׁים, וְאֵילֹו אֲנִי כֵּכֵר אֵינְנָה. עֲדִיץ לִי מֵאֵשֶׁר

פּאָס [המילה לא הושלמה ונמחקה על ידי הכותבת] פּרִידה כּאטצק
פּראַוּטק אַהד?

פּאָנִי פּוּט פּוּט פּאַוּט

אָנִי אַהבֶת

פּאָנִית פּאַרע [עם שם משפּחתך]

פּאָנִי, כּהֶתחַתְנוּ חֶמְתִּי אַוּכֶּ

אַהֶת־אוּדֶּ אַט הַטְּאַוּוֹת פּאַק

רִצִּיתִי אוּתֶּךָ כִּי אַתָּה שׁוֹנֶה מְכּוּפֶּט, אַק אַתָּה כּוֹנֶה

קִיִּצִּוִּי אַפּוֹלֶוּ אַדֶּט אַט כּח פּוּט פּוּט אַ אַ יַצְמוּדֶּ כּוֹנֶה.

אַהֶבֶת אַהֶבֶת אַהֶבֶת אַדֶּ יוּט אַוּתָּה.

ביאוושה העבירה פלונית בעיני רוחה את כל עברה, ומה שראתה פרקה בשצף במכתבה לפלוני: "תמיד אני לא בסדר", פסקה. היא כזאת מרגע לידתה ואילך, ואף בחיי הנישואים שבה ייחלה להם. גם כשאחז בה החשש שמא פלוני עומד לנתק אותם, היא זו שיש להלין עליה.

מכתבה של פלונית אל אישה חושף תחושות של המעטה בערך עצמה והוקעה עצמית, הנובעות מהיצמדות נפשית אליו כתינוק בן יומו ותלות מוחלטת בו. די היה לה בחשד שעלה בה מפני התערערותה של מסגרת הנישואין הבטוחה ומפני הסכנה שמא תאבד את תמיכתו של בעלה, כדי למהר ולהסיק באופן נחרץ שנישואיה נכשלו, וכי היא, והיא בלבד, אשמה בכשלון. ועל כל אלה עוד הוסיפה דברי פרשנות לכל האירועים שחוותה בחייה, מהזוית הצרה של הכשלון בהווה: "מאז נולדתי לא הייתי בסדר". עתה, משהניחה כי פלוני בעלה קרוב לנטוש אותה סחפה חרדתה את כל הסכרים בנפשה, ואל תודעתה פרצו כסופה המילים: "אם כך, מה יש לי לעשות בין החיים".

על פי נסיבות המקרה בני הזוג לא עמדו בפני גירושין, אף ששררה ביניהם מתיחות, שעילתה מסתברת ממכתב שהריצה פלונית לחברתה מספר שבועות קודם למכתב הפרידה:

בקשר ל"תינוק" שלי אז אני בכלל לא יודעת אם אי פעם יהיה כזה. צברנו את כל הבדיקות ולי יש בצינור ופלאוני בסדר. לבינתיים אני מקבלת כדורים וזה נמאס לי, ואם זה לא יצלח נצטרך לציבור לטיפול במכון מיוחד. אני מקווה שלא. האמת היא שזה כבר לא מצנין אותי כי כבר התיאמת!

[עתה עוברת הכותבת לתאר את דירתם החדשה, ואת חגיגת חתונתה של חברה משותפת, שנערכה בערב הקודם].

היאוש שחילחל בנפשה חָבַר אל החרדה שניקרה בה, שמא ירצה פלוני לפרק את הנישואין באין ילדים. וכה גבר עליה יאוושה בעת כתיבת מכתב הפרידה ממנו, שהיא מטיחה בו את המלים: "לא אכפת לי מאף אחד", אך מיהרה למחוק אותן. וכה נבהלה מן המלים שנחרץ היה רצונה לבטל את שכתבה, כפי שמלמדת עוצמתה של מלאכת המחיקה הדקדקנית (במכתב המקורי), שהאפילה כליל על כל מילה ומילה בנפרד. דומה מלאכה זו לדרך שבה האוחז בדת כלשהי מְכַפֵּר על חטאו באמצעות טקס שהוא מנהל על כל פרטיו ודקדוקיו, המסמל את השבת המצב לקדמותו, טרם החטא.

הכותבת הקפידה הקפדת יתר שאף מילה מן המשפט לא תיחשף לעיני בעלה. מחיקה מוגזמת זו מורה, ממש כאמצעי מדידה, עד כמה המשפט החריד אותה, ועד כמה המחיקה מגוננת עליה מפני החרדה. תוכן המשפט מזה ומחיקתו מזה משמשים ראי נאמן להתלבטותה של פלונית בין הענין שהיא מוצאת בבעלה לבין שוויון-נפש כלפיו, בין רצונה להמשיך את חיי הנישואים עימו לבין חרדתה מפני נטישתו, בין רצונה לחיות לבין רצונה להתאבד.

את מידת חרדתה, וממילא את התלבטותה, אף ניתן להקיש מריבוי המילה "אוהבת" בתחילת הפסקה הרביעית (המקדימה את חתימתה), ובשורה המסיימת את התוספת למכתב. ומדוע? ריבוי זה נכתב, בשתי הפעמים, תיכף לאחר שהכותבת מתחה ביקורת על פלוני. בסיום הפסקה השלישית (במקור) היא הקדישה כמה וכמה שורות להשיח את טרונייתה כלפיו על התנהגותו כלפיה במהלך הנישואין, ובתוספת למכתב היא מְלִינה על קיצוניותו. נמצא איפוא, כי בדומה לאופן מחיקת המשפט, באמצעות הריבוי מתגוננת פלונית מפני חרדתה כי יזנח אותה

בשל לשונה החדה. העובדה שהיא נזהרת בדבריה גם על סף מותה מדגישה את מידת החרדה שאחזה בה, ואף את ציפייתה ארוכת הימים שבנטילת האשמה במשבר הנישואין על עצמה יתעוררו רחמיו כלפיה. התלבטותה של הכותבת כלפי בעלה אף מצאה לה ביטוי כשהחלה לתאר את חששותיה מפני פגישת אהבים הצפויה לבעלה, וכתבה את המילה "פגישה". המילה מתאימה להגיונו של המשפט שרשמה, שהוא: 'עדיף לי למות מאשר לראותך בפגישה עם אחרת, כאשר אני נותרת זנוחה ונעזבת בצד', אך משחדרה משמעותה של המילה לתודעתה מיהרה ידה למחוק את שכבר העלתה על הכתב. באופן זה ביטלה בדרך סמלית את הפגישה, בניסיון להגן מפני החרדה שכבר החלה להציפה רק מעצם רישום המילה, והמירה אותה ב"פרידה". בהתאבדותה ביטאה פלונית את בטחונה כי המפגש יצא אל הפועל, ועל כן היא מעדיפה את מר המוות. בין אם נפלו דברים של ממש בין פלונית לפלוני ובין אם די היה להם במתח שנערם בעקבות הטיפולים, עולה, שהאיום מפני פירוק הקשר הטיל הלהם זועזוע בנפשה, עד שאין בידה להיאבק במישרין בסכנת הניתוק, או למצוא חלופה לנישואיה. היא שבויה לחלוטין בתחושת האַימה שאחזה בה בהווה, שבצבעיה היא צובעת את כל חוויותיה עד היום ושלעתיד לבוא. אל נכון, ההתמודדות במצב החדש היא עתה בשליטתה של מערכת נפשית שונה מזו שהדריכה את צעדיה עד כה. מערכת, שאינה מנווטת את פלונית למצוא פתרון של חיים בסביבתה, כמו גם להרחיק ראות אל העתיד בתקווה. מערכת המקהה את חוש הביקורת, שעל פיו יש לבחון חוויה סובייקטיבית אל מול התוכן האובייקטיבי שחולל אותה. מערכת, שהותירה בנפשה חד-מניע שכל כולו ריק ואבדון, שהנביטה בנפשה את זרע הכוונה האובדנית, עד שלבסוף הצעידה אותה עקב בצד אגודל בנתיב המימוש של שאיפתה למות.

דברי הפרידה של פלונית מצביעים על כי לא לקשר הזה פיללה, ומאליה עולה התהייה מדוע אין היא עוזבת את מסגרת הנישואין. הרי היא עצמה פורשת על פני הגיליון את תסכולה ואי שביעות רצונה מבעלה, וממעמקי שיברה היא אף מוצאת לה קוצים חדים לשלח בו (ובדרך זו איזנה במקצת את האשם-העצמי הגורף). שלושה טעמים מדוע אין היא עושה כן.

מכיוון שאהבתה אליו לא פגה, קשה לה, כלכל אדם, להחליט לנתק קשר דו-ערכי. הטעם הנוסף נעוץ בחרדת-נטישה המסתמנת במכתב.

לאדם שחרדה זו מקננת בנפשו יש צורך ויכולת לקרבה רגשית בינאישית, אך בד בבד רוחש בו חשש מתמיד כי על הקשר, שהוא כה תלוי בו, מרחפת סכנה. לפיכך, נטישתה של בת-זוגתו לקשר שקולה בנפשו לנטישתו של תינוק בידי הוריו, שאז נגזר דינו למות. חרדת הנטישה לאדם זה היא, ביסודה, החרדה מפני המוות. זה שהתעורר בו רצון אובדני, כבפלוגית, אכן מממש את שנגזר עליו עם הנטישה. הנטישה עשויה להתרחש בפועל, או שהוא מסיק כי היא קרובה לבוא על פי פירושו הוא את המציאות.

הטעם השלישי לאי רצונה של פלוגית להתגרש, המשלים את השניים ומשולב בהם, הוא תפיסתה את חיי הנישואין כמערכת סגורה. אדם הנוקט בגישה זו נוטה לראות את הקשר האינטימי כנתון בגבולות נוקשים, חדים וברורים, שלעולם אין לפרוץ אותם, וראיה זו מגוננת עליו מפני חרדת הנטישה. הביטחון בקיומו של הקשר וביציבותו דרוש לו כאוויר לטובע, ועל כן הוא מצמצם את יכולתו הקוגניטיבית לשקול קשר חלופי ולפרוץ את המסגרת, גם כשהדבר מתבקש ממציאות החיים. לשון אחר, תלותו של אדם כזה בבת-זוג שהינה כלילת השלמות, לתפיסתו, זהה לתלותו בבת-זוג כלילת הרוע. למה הדבר דומה? לילד, שאיננו עוזב את בית הוריו בין אם הם מְטִיבִים עימו ובין אם הם מְרַעִים לו.

אין תימה, מכאן, שלאחר שנות נישואין ארוכות כתב אדם לאשתו בלהט שנאתו:

נתי

*את לא בתי אני. את יותר ארוצה מהבתי הן. אני
נתי לך הכל בחיים, ולא הצרכת כלום.
אני לא רוצה שתבואי להלוי. את תבואי אני אקבל
אותך מהקבר. ופי! תפי 'פצה' הפי!*

אדם זה, כפלוגית, שואף לשחרר את הלחץ מן המערכת הסגורה הרותחת והמבעבעת. אולם השניים, שבנפשם השתקעה כוונה אובדנית, עושים כן ביציאה מן המערכת ומעולם החיים גם יחד. מכתביו של החייל ומכתביה של פלוגית מבהירים, מכאן, שהכותבים את זוג הפתקים הפותח את הפרק אינם רואים מוצא של

חיים מכיוון שתפסו את הזוגיות כמערכת-סגורה, היו בקשר דו-ערכי ותלותי, ורצונם האובדני כבש בנפשם כל מחשבה ומעשה שחיים בצידם.

שיאה של תלות-אובדנית בקשר זוגי הנתון בסכנת פירוק הוא התאבדות-משותפת, שבה כל אחד מבני הזוג שם קץ לחייו במו ידיו;

הנשמה הטבורה שלי פלמונית!

אני כותב לך מה אני צומד לצלות מאחר וקשה לי
 למסור לך זאת ישירות. מאחר ואני מצוין להיות רק שלך,
 והלונות שהם בני משפחתי מסרבים לזאת בכל תוקף, ומאחר
 שאין אני מצוין שיהיה להם טוב על הנשמה, ומחשש שהיום זה
 היום האחרון שרואים אותי בחיים, ולך אני שומר את הזכות
 לראות אותי, יש לי בקשה קטנה: זיכרי כי היה לך חבר שאהב
 אותך, ושם קץ לחייו מאחר ורצה להיות רק שלך. תמשיכי
 לחיות רגיל. ליום הקבורה לא מצוין שתגיצי. בקשה נוספת
 קטנה: לבן, באט את בהריון, תיקראי [בשם] ולא על שמי, מאחר
 ותמיד אחרת שאת רוצה בן בשם זה.
 אני מצטער שאני צריך לצלות את הצעד הזה מאחר
 ואנשים מפריע להם שאני מצוין שיהיה לי טוב בחיים. פלמונית,
 אני אהב אותך ואת בני משפחתך. סלחי לי על כל הסבל
 שגרמתי לך. אני לא אהיה של איש.
 אני מצביר על שמך חשבון שלי, שיהיה לך מה לדאוג
 לילד ולצמח.

באהבה צד הרצף האחרון

פלמוני

פלמוני לא התאבד עם סיום כתיבתו, כי אם נפגש עם פלמונית.
 פגישה, שבה החליטו להתאבד יחדיו, ולהותיר מכתב משותף:

לכל המנוין

[מאת] פלמונית ופלמוני

אנחנו עשינו זאת מכיון שאף אחד לא

יזע מה יש היינו. אבקש אסלוח לנו.

ז"ש לכל המכפיק. אבא

ואמא. תסלחו לי לא

באמת! הייתי חייבת לעשות את זה.

באהבה שלכם

פלמונית

אבא זכור. כל מה שצמיתי זה בגלל

שאני אוהב את פלמונית. אותי לא

קונים בכסף. פלמונית נשמה טהורה

פלמוני

לאחותי

אחותי אני מקדישה אך ורק לך את כל השבעות + השעון ושאר

עליהם היטב. במיוחד את השעון והשבעת שפלמוני קנה לי!

לבת

בתי, אבא אוהב אותך ושאר עץ צמח ומסלחי לאבא.

אמא ואבא תסלחו לי רציתי שיהיה לי טוב.

פלמוני

בקשה אחרונה שלי ושל פלמוני להיקבר ביחד.

ואם לא לא נסלח לכם.

באהבה

פלאמונית ופלאמוני

התלות העזה שחש הנוטה להתאבד בקשר זוגי הופכת כאן לתלות סימביוטית, ואין כמעשה המרכבה של המכתב כדי לשקף תלות זו. מקורו של המונח בביולוגיה, והוא בא לתאר קשר תלותי החיוני לקיומם של שני יצורים, או יותר, שבו שניהם מפיקים ממנו תועלת ובלעדיו קיומם נפגע. (לדוגמה, בעל חיים שציפור ניזונה מטפילים האוחזים בעורו, שהוא איננו מסוגל לסלקם). הפגיעה בקיום גורמת לעיתים לכליונם המשותף. בהשאלה לפסיכולוגיה: ביחסי קירבה סימביוטיים כל אחד מבני-הזוג אינו רואה עצמו כישות נפרדת ואינדיבידואלית, כי אם רכיב הנבלע ומתמזג עם האחר לכלל יחידה אחת שאין להפריד את חלקיה. אם מקור חייוני מאיים על מערכת זוגית שכזו עולה סכנה שהיא תתפרק ותאבד על רכיביה, ואז מתעוררת חרדה-סימביוטית בבני-הזוג המתפקדת כאות אזהרה, שיש לעשות לתיקון המצב במטרה להגן על הקשר ולשמרו.

פלמונית ופלאמוני, הנשוי לאחרת, קשרו קשרי קירבה, וניסו לשווא למסדם. נראה שהם נרתעו מלגור יחדיו ולגדל את פרי בטנה, מחשש לשון הרע, וכן לא יכלו להבקיע את ההתנגדות המשפחתית. בהתאבדותם המשותפת קיבלו עליהם השניים עד תום את דחיקת קשריהם בידי המשפחה והחברה.

פלמוני ופלמונית חשו כתועה בדרך ללא מוצא, המפנה מבטו אנה ואנה מבלי למצוא פתח תקווה. שלא כבעבר, עתה אין הם שוקלים חלופות, כמעבר לאיזור מגורים אחר ולחיות בו כראות עיניהם. עתה, הסביבה החברתית שבה חיו עד הנה היא להם כבית-גידול לצמח, שבלעדיו גורלו נחרץ. זה גם זו אינם שוקלים חלופת חיים, ומכוח ההיקש הקטלני המשותף המוות עבורם הינו פתרון הגיוני המתבקש מן הניפוח הצפוי של הקשר.

חייל בשירות קבע, בעל משפחה, סייע לחיילת ביחידתו שנקלעה למצוקה כלכלית. במהלך הזמן התאהבו השניים למגינת ליבה של אשתו, שידעה על הקשר ביניהם, שהתהדק לאחר שחרורה של החיילת. באחד

הבקרים, באמתלה שאינו חש בטוב, לא יצא החייל לבסיסו ולאחר שרעייתו וילדיו עזבו את הדירה למלאכת יומם, הזמין את אהובתו. הוא ניסח מכתב פרידה, ואז התאבדו השניים. מששבה רעייתו לדירה גילתה את הזוג, ולידו מכתב מודפס:

אשתי, ילדי ואמי, יקרים שלי,

אני לא יודע איך לפתוח את הדברים שלי, אבל אני מבקש מכם לסלוח לי, כי לאף אחד מכם אין לי שום טענה אישית, אבל מכלול של דברים הביאו אותי להחלטה. לא ניתן להאשים איש במישרין על מה שקרה כאן הבקר, אבל מה שקרה תוכנן מראש, בקפידה רבה, כך שהכל יראה נורמלי.

אור ליום המישי אלמונית ניסתה לשים קץ לחייה. ואת אשתי צדקת בשבת: אני הייתי בדיכאון עמוק. שעות דיברתי בטלפון עם אלמונית וניסיתי להניא אותה ממעשיה, אך ללא הועיל.

[תוספת בכתב ידו לבנו הקטין:]
ne צא אכא וצא אלותק. העצון
fe פי מצכיו. ne צאיו, הוא יקר לי מאוד, קיפאתי אותו
אאלמנות ליום ההואדת.

הנסיבות מלמדות, שהחייל אוהב גם את אשתו, והיא אף הנמענת הראשונה במכתבו. ולא רק זאת, אלא שהוא גילה את אוזנה לעניין אהובתו. ואף זאת, ניסוח פנייתו לבנו מבהיר, שאף הוא ידע על הקשר. החייל, מכאן, נקלע לעימות גלוי עם משפחתו ולמצב קשה לפתרון, שבו עליו להכריע עם מי מן השתיים יקשור את חייו. את מאבקו הפנימי יצק הכותב, בבלי דעת, אל תבנית מכתבו, משהחליט להדפיסו, ובמשרדו. כמי שהיה בקי ורגיל ביחסי-גומלין רשמיים בין יחידות הצבא, המתנהלים בחליפת מכתבים מודפסים, נוח היה לכותב הריחוק הרגשי ממשפחתו, שאותו הציב באמצעות המחסום הפורמליסטי, וממרחק גיאוגרפי בטוח שבין משרדו לביתו. בדרך טכנית זו ניסה לפתור את התלבטותו, אך לשוא. הדברים לבנו נכתבו, מן הסתם, כתוספת מאוחרת בביתו, וגם הם משקפים את הדילמה שהוא נתון בה – שמירה על בני המשפחה בד בבד עם שמירה על השעון, כסמל לקשר עם אהובתו.

מאבקו הפנימי לא נתן לו מנוח זמן ממושך קודם להדפסת המכתב, והוא מנסה לברר בינו לבינו מהו הפתרון. אכן צרה צרורה, כי בשעה שהוא שוקל לבחור באשתו הפתרון מרתיעו, כי אין הוא רוצה לוותר על אהובתו. מנגד, הוא אף נרתע כשגוברת בו הנטיה לפתור את מאבקו הפנימי בבחירת אהובתו, כי אינו רוצה לוותר על אשתו. במלים אחרות, החייל תועה כה וכה, כי עוצמתה של ההימנעות מבחירתה של האשה האחת גדלה ככל שהוא נוטה להתקרב לפתרון זה, מה שמרתיעו ומניע אותו לשקול פתרון של בחירת האחרת, שאף ממנו הוא נסוג ככל שהוא נוטה לבחור בה, וחוזר חלילה. התוצאה היא, שהוא נותר לכוד בין קורי מאבקו כפוסח על שתי השעיפים. המוצא היחיד שמוצא הכותב הוא להתחמק כליל מן ההכרח לפתור את מצוקתו פתרון של חיים.

ההתאבדות משקפת את אופיו של הפתרון שמצא לו: הוא לא בחר באשתו, אך אף אין הוא מתגורר עם אהובתו. מאידך גיסא, הוא בחר באהובתו, והמימוש הקטלני של הקשר הסימביוטי ביניהם מצביע על נטיית שניהם למענה מוחלט וחד-משמעי לדילמות חיים. אכן, כפי שכתב על גבי תמונתו, שאותה העניק לה מספר חודשים קודם לכן: "לילדה שלי, אני אוהב אותך ותמיד אהיה לצידך".